

Súd: Okresný súd Čadca
Spisová značka: 14P/45/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5319202737
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lenka Lenártová
ECLI: ECLI:SK:OSCA:2020:5319202737.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Čadca sudkyňou Mgr. Lenkou Janíkovou vo veci starostlivosti o mal. dieťa:

D.

t. č. Detské centrum Slovensko, K. Sidora 134, Ružomberok, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, dieťa rodičov - matka V., právne zastúpená Mgr. Tomášom Michnicom, advokátom so sídlom Na Priekope č. 174/13, 010 01 Žilina a otec: U., právne zastúpený Mgr. Michalom Mozolíkom, advokátom so sídlom Palárikova 1449, Čadca, o zvýšenie výživného, takto

rozhodol:

I. Návrh matky na zvýšenie výživného **z a m i e t a**.

II. Žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka návrhom doručeným súdu dňa 11.10.2019 žiadala o zvýšenie výživného na mal. Charlottu zo sumy 160 € na sumu 350 €, počnúc dňom 11.10.2019. O trovách konania navrhla rozhodnúť tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Svoj návrh odôvodnila tým, že rozsudkom Okresného súdu Čadca, č. k. 10P/40/2017-50 zo dňa 05.10.2017, znížil výživné na sumu 160 € mesačne. Od poslednej úpravy výživného súdnym rozhodnutím došlo k podstatnej zmene pomerov na strane maloletej, ktorá aktuálne navštevuje materskú školu na V.. Rovnako aj zvýšeným vekom dochádza k nárastu nárokov a potrieb na maloletú, čo je podmienené jej prirodzeným vývojom. V súvislosti s predmetnými zmenami vzrástli i náklady na maloletú. Okrem maloletej D. má s otcom maloletej ešte druhé dieťa, a to mal. J.. Jej mesačný príjem je 273 € (rodičovský príspevok + prídavky na dve deti). Otec pracuje ako živnostník s mesačným príjmom cca 1800 €. V súčasnosti jej prispieva na obe maloleté dcéry sumou 400 € mesačne. Má za to, že otec má možnosti a schopnosti plniť vyživovaciu povinnosť vo vyššej výške ako má doposiaľ určené.

3. Otec vo svojom písomnom vyjadrení, ktoré bolo súdu doručené dňa 12.12.2019, uviedol, že s návrhom nesúhlasí. Platí výživné na obidve svoje mal. deti, a to na mal. Lilien vo výške 200 € a na mal. D. vo výške 200 € už niekoľko rokov, pričom tieto finančné prostriedky posiela na bankový účet matky. Otec však nesúhlasí s takýmto výživným na mal. deti a žiada znížiť výživné, pričom žiada určiť plnenie výživného aj inak, než v peniazoch (v naturáliách) priamo na potreby mal. detí, nakoľko je dané dôvodné podozrenie, že matka požíva omamné látky (fetuje a fajčí marihuanu) a takisto užíva drogy (pervitín), je teda zrejme závislá. Určením výživného v peniazoch by došlo len k podporovaniu fetovania a závislosti matky, pričom obidve mal. deti by strádali. Otec pracuje ako živnostník, pričom jeho priemerný hrubý zárobok je za

posledných osem mesiacov približne 1.338 €. Na základe vyššie uvedených skutočností zároveň otec podáva návrh, aby súd vzhľadom na správy a komunikáciu matky adresované otcovi, z úradnej moci konal a opatrením súdu odobral mal. deti matke z jej osobnej starostlivosti a zveril ich starej matke Ivane Slivošovej alebo prastarej matke U.

4. Kolízny opatrovník vo svojej správe zo dňa 11.02.2020 uviedol, že rodina matky mal. deti je v evidencii úradu od roku 2012, kedy úrad začal riešiť výchovné problémy matky a jej následné umiestnenie do reedukačného zariadenia. V máji 2015 boli nepľnoletej matke priznané rodičovské práva a povinnosti a jej nepriaznivá životná situácia sa na určité obdobie stabilizovala. Úrad v súčasne dobe eviduje závažný podnet na zanedbávanie starostlivosti o mal. deti, ktorý je v štádiu šetrenia. V podnete sa uvádza, že matka nezabezpečuje riadnu starostlivosť o mal. deti. Oznamovateľ uvádza, že má vedomosť, že matka má vážne psychické problémy, je závislá na omamných látkach. Vzhľadom na závažnosť rodinnej situácie a jej aktuálneho riešenia nevedia posúdiť, či je matka spôsobilá riadne zabezpečovať starostlivosť o mal. deti. Na súdnom konaní (sp. zn. 9P/36/2019 zo dňa 28.01.2020) bolo úradom navrhnuté vykonanie znaleckého dokazovania.

5. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom matky a otca a oboznámením sa s listinnými dôkazmi týkajúcimi sa príjmov a výdavkov účastníkov konania a rozhodol podľa nasledovných ustanovení zákona:

6. Podľa § 62 ods. 1 - 5 Zákona o rodine (ZR):

Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

7. Podľa § 75 ods. 1 ZR, pri určení výživného súd prihliadne na odôvodnené potreby oprávneného ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

8. Podľa § 78 ods. 1 ZR, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

9. Podľa § 78 ods. 3 ZR, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

10. V súčasnosti sa obe mal. deti (t. j. mal. D.) nachádzajú v starostlivosti zariadenia - Detské centrum Slovensko, K. Sidora 134, Ružomberok, kde boli umiestnené dňa 18.05.2020 na základe neodkladného opatrenia - uznesenia Okresného súdu Čadca, č. k. 9P/15/2020-77 zo dňa 06.05.2020. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že matka dlhodobo požíva omamné a psychotropné látky. Bola hospitalizovaná pre intoxikáciu bližšie nezistenou látkou. Trpí vážnymi psychickými problémami, ktoré jej bránia zabezpečovať riadnu starostlivosť o mal. deti. Zároveň na odporúčanie psychiatričky by matka mala nastúpiť dňa 11.05.2020 na ústavnú liečbu. Riadnu starostlivosť mal. deťom nezabezpečuje ani otec, ktorý bol tiež hospitalizovaný pre opakovaný samovražedný pokus (psychiatrické lieky zapil alkoholom).

11. Z uvedeného má súd za preukázané tvrdenia otca o nedostatočnej starostlivosti o mal. deti. Pokiaľ otec navrhoval, aby bola maloletá zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, resp. prastarej matky, tu súd uvádza, že na tunajšom súde je vedené konanie o zverenie mal. deťom do náhradnej osobnej starostlivosti prastarej matky, rovnako je vedené konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti

(konania sú spojené na spoločné konanie vedené pod sp. zn. 12P/9/2020), preto sa súd touto otázkou nebude v tomto konaní zaoberať.

12. Otec žiadal konania zastaviť, keďže nie je daný predmet konania, a to s poukazom na skutočnosť, že sa mal. deti už nenachádzajú v osobnej starostlivosti matky. Matka trvala na návrhu na zvýšenie výživného. Súd je toho názoru, že za danej situácie, kedy matka podala návrh v čase, kedy zabezpečovala osobnú starostlivosť o mal. dieťa, bolo potrebné skúmať, či došlo k zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zvýšenie výživného. Toto by však bolo možné hradiť k rukám matky len do 18.05.2020, t. j. do času, kedy mala mal. dieťať vo svojej osobnej starostlivosti, nakoľko následne obom rodičom vyplýva povinnosť platiť výživné na účet zariadenia, v ktorom sa maloletá nachádza.

13. O výživnom bolo naposledy rozhodované rozsudkom Okresného súdu Čadca, č. k. 10P/40/2017-50 zo dňa 05.10.2017. Uvedeným rozsudkom súd znížil výživné otca na mal. D. na sumu 160 €. Otec v tom čase pracoval v spoločnosti J., s.r.o., kde mal priemerný čistý mesačný príjem v sume 467 €. Matka bola na rodičovskej dovolenke, poberala rodičovský príspevok a prídavok na dieťa spolu v sume 223 € mesačne. Matka žila s otcom v spoločnej domácnosti. Mal. D. bola v tom čase vo veku dvoch rokov, bola v celodennej starostlivosti matky.

14. V porovnaní s vyššie uvedeným rozhodnutím súd môže konštatovať určitú zmenu v odôvodnených nárokoch mal. dieťaťa v súvislosti s jeho celkovým telesným rastom a vývojom, ako aj s nástupom do materskej školy, takže v tejto súvislosti má matka nepochybne zvýšené výdavky. Mal. D. navštevovala Materskú školu V. (1/2 dňa), je zdravá, nemá zvýšené výdavky so zdravotným stavom.

15. Matka v priebehu konania rôzne vyčíslila výdavky na maloletú. V návrhu (č. I. 2 rub) uviedla celkové výdavky na maloletú v sume 215 €. Vo vyhlásení o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch (č. I. 40-41) už matka uviedla výdavky na maloletú v sume 415 € (doručené dňa 29.11.2019). Na pojednávaní konanom dňa 07.09.2020 súd preto vypočul matku vo vzťahu k výdavkom maloletej, nakoľko bolo potrebné odstrániť uvedený rozpor v podaniach matky.

16. Pokiaľ sa týka mesačných výdavkov na mal. D., matka uviedla, že poplatky za škôlku boli 10 €, strava v škôlke vychádzala na 35 €, na oblečenie a obuv 80 € (záležalo od ročného obdobia). Pokiaľ sa týka hračiek, mal. deti boli rozmaznávané, mohlo ísť aj o sumu 50 € mesačne. Voľnočasové aktivity vychádzajú tak cca 50 € mesačne, chodili do zoologickej záhrady, do Kinderka, ale aj na rôzne detské podujatia, či už divadelné predstavenia alebo napríklad Smejko a Tanculienka a pod. Pokiaľ sa týka stravy v domácom prostredí, môže ísť o sumu cca 60 € mesačne.

17. Mesačné výdavky na maloletú súd ustálil v zmysle pôvodného návrhu matky, nakoľko sa súdu javia ako primerané a odôvodnené. Ide o nasledovné výdavky: poplatok za materskú školu 10 €, strava v škôlke 35 €, oblečenia a obuv 50 €, hračky 20 €, voľnočasové aktivity 15 € a strava v domácom prostredí 80 €. Mesačné výdavky na maloletú predstavujú teda sumu 215 €.

18. Matka poberala rodičovský príspevok a prídavky na dve deti spolu v sume 273 €. Tento jej bol naposledy vyplatený za máj 2020. Nakoľko jej boli mal. deti odňaté z osobnej starostlivosti, tento už nepoberá. Od 11.05.2020 do 07.08.2020 matka absolvovala ústavnú liečbu v zariadení Centrum pre liečbu drogových závislostí Banská Bystrica. Po ukončení liečenia týždeň pracovala, prácu si hľadá, je stále evidovaná ako nezamestnaná. Aktuálne býva u priateľa v Sebechleboch a nemá žiaden príjem.

19. Medzi svoje mesačné výdavky uviedla 50 € za telefón (ide o poplatok za paušál a splátka za telefón), 70 € školné a 50 € cestovné do školy (išlo o externé pomaturitné štúdium, škola bola v Čadci, cestovala tam dvakrát do týždňa v pondelok a v utorok; toto štúdium prerušila cca v marci 2020), 150 € strava, hygienické potreby 50 €, príspevok na domácnosť 50 € (v čase keď žila na Podvysokej), 50 € za TV, 50 € pohonné hmoty (spolu s otcom chodievali s mal. deťmi na výlety do prírody, v podstate efektívne trávil s mal. deťmi voľný čas a platili tieto výdavky na pohonné hmoty s otcom na polovicu), 15 € splátka úveru (štedrá karta).

20. Otec je živnostník. Podľa faktúr č. 5 - 12/2019 (ide o obdobie 05-12/2019) zarobil v priemere mesačne 1380 €/brutto. Za mesiace 02-08/2020 vyfaktúroval spolu sumu 2284 €. Súd je však toho názoru, že nedoložil všetky faktúry, ale len č. 1, 2 a 5. V marci a apríli 2020 nepracoval (1. faktúra je z 02/2020 a

2. faktúra z 05/2020), jednak boli rôzne obmedzenie v súvislosti s koronakrízou a jednak mal psychické problémy, bol tiež u psychiatra v Čadci a bol aj hospitalizovaný. V júni a v júli 2020 chodil po fuškách, dokázal si takto privyrobiť 100-200 € mesačne. Od augusta 2020 pracuje v Nitre, príjem by mohol mať okolo cca 1.000 €.

21. Pokiaľ sa týka námietok právneho zástupcu matky, že faktúry z r. 2020 považuje za sfaľované a že otec vykonával práce mimo živnostenského oprávnenia, tu súd uvádza, že pri rozhodovaní o výživnom na mal. dieťaťa nepovažoval súd za potrebné zaoberať sa otázkou, či otec vykonáva práce mimo jeho živnosť alebo v rámci živnostenského oprávnenia. Dôležité je, že otec má snahu pracovať a teda si zabezpečiť príjem, ktorý sa súdu snažil predmetnými faktúrami preukázať.

22. Nakoľko však otec nepredložil všetky faktúry za r. 2020, vychádzal súd z príjmu, ktorý mal preukázaný za r. 2019, t. j. zo sumy 1380 €/brutto, od ktorého odrátal odvody do zdravotnej a sociálnej poisťovne (bez ohľadu na skutočnosť, či ich otec skutočne platí alebo nie, keďže odvodovú povinnosť má a raz tie odvody bude musieť doplatiť) a ustálil jeho čistý mesačný príjem vo výške 1113 €. U otca teda došlo k zvýšeniu príjmu oproti predchádzajúcemu obdobiu.

23. Pokiaľ sa týka výdavkov otca, tento medzi svoje mesačné výdavky zahrnul splátku úveru 25 €, zdravotné poistenie 67 € a sociálne poistenie 158 € (uvedené súd už odrátal ako výdavok od hrubého príjmu), pohonné hmoty 50 € (auto si požičiava od svojej matky, keď jazdí do práce), strava 150 €, hygiena 30 €, ubytovanie v práci 150-200 € (vo februári 2020 pracoval v Českej republike, tam platil za ubytovanie cca 5.000 Kč, od 03-7/2020 výdavky za ubytovanie nemal, od 08/2020 pracuje v Nitre, za ubytovanie platí asi 150 €), cestovné 20 € (ak nejazdí autom, má výdavky napr. na cestu vlakom), električka 23 €, koncesionárske poplatky 1,66 €, plyn 8 €, voda 12 €, údržba domácnosti 10 €, oblečenie 50 € (vrátane pracovného), tuhé palivo 13 €, výživné na deti 400 € (toto platil v roku 2019, aktuálne platí výživné v sume 250 € na obe mal. deti v zmysle neodkladného opatrenia), telefón 33 €, povinné zmluvné poistenie je 81 € ročne a druhých 81 € hradí jeho matka.

24. Obom rodičom pribudla vyživovacia povinnosť k mal. J..

25. Hmotno-právnu podmienkou toho, aby súd mohol o výške výživného na dieťa opakovane rozhodnúť (či už schválením novej dohody, alebo autoritatívnym rozhodnutím) je zmena pomerov. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnúť na všetky okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výšky výživného. Avšak len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku. Pri rozhodovaní o zmene výšky výživného treba porovnať okolnosti dôležité pre určovanie výživného tak v čase skoršieho, ako aj nového rozhodnutia, a to na základe spoľahlivých a úplných výsledkov dokazovania. Len v prípade, ak má súd preukázané, že sa pomery účastníkov zmenili, môže rozhodnúť o zmene výšky vyživovacej povinnosti.

26. Súd po zhodnotení vyššie uvedených skutočností dospel k záveru, že od posledného rozhodnutia súdu o výživnom nedošlo k podstatnej zmene pomerov odôvodňujúcich zmenu posledného súdneho rozhodnutia o výške vyživovacej povinnosti. Náklady na mal. D. sa nezvýšili do takej miery, aby súd rozhodol o zvýšení výživného na dieťa.

27. Matka žiadala zvýšiť výživné na maloletú na sumu 350 €, hoci reálne výdavky na mal. dieťa súd ustálil vo výške 215 €, pričom súd poukazuje na skutočnosť, že výživné má spotrebný charakter, t. z. výška výživného má zodpovedať odôvodneným mesačným nákladom dieťaťa. Ak by to príjmy otca dovoľovali, prichádzala by do úvahy tvorba úspor.

28. V danom prípade sa otec podieľa (resp. podieľal sa do času, kým bola maloletá v starostlivosti matky) na uspokojení potrieb maloletej v 3/4-nách a matka, ktorá sa musí okrem osobnej starostlivosti tiež podieľať na uspokojení potrieb dieťaťa aj nejakou finančnou čiastkou, tak uspokojovala 1/4-nu potrieb maloletej. Pri príjme otca vo výške 1113 € v čistom výživné vo výške 160 € na mal. D. zodpovedá odôvodneným potrebám mal. dieťaťa, a to aj s poukazom na skutočnosť, že otec má ešte vyživovaciu povinnosť k mal. J.. Zároveň si otec v roku 2019 plnil vyživovaciu povinnosť aj nad rámec súdom stanoveného výživného.

29. Pokiaľ sa týka zameškaného výživného od 01/2020, ktoré žiadala matka doplatiť (keďže otec si prestal plniť vyživovaciu povinnosť), tu súd uvádza, že nemôže otcovi v podstate dvakrát uložiť zaplatiť to isté výživné. Pokiaľ si otec riadne neplní povinnosti vyplývajúce z rozhodnutia súdu, môže matka podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku (o uvedenom bola poučená aj v poučení rozhodnutia súdu, ktorým súd určil výživné na mal. D.).

30. V súčasnosti určené výživné zatiaľ zodpovedá tak odôvodneným nárokom maloletej ako aj možnostiam a schopnostiam otca, a preto návrh matky zamietol.

31. Nakoľko súd nezistil žiadne okolnosti hodné osobitného zreteľa, rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

32. Po vyhlásení rozsudku sa otec vzdal práva podať voči nemu odvolanie.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je odvolanie prípustné.

Odvolanie je potrebné podať v lehote 15 dní odo dňa doručenia rozsudku, na Okresnom súde Čadca. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisovú značku tohto konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody podľa § 365 CSP) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ustanovenia § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).

Ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.